

SZERKESZTŐI IRODA

Belmagyar-utca 47-dik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Egész évre 16 frt. Negyedévre 4 frt.
Félre 8 frt. Egy hónapra 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.
Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvártt, Belközép-utca 33. szám.

HIRDETÉSI DÍJAK:

Egy czentimetryni tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reclam sora: 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyilvántartási díjak:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Furcsa kortesfogások.

Az ellenzék után a kormány is megindult mindenfelé a korteskedések felé. Azt meg kell adni, hogy a kortesfogások rendszerrel és lépcsőzetes melkkel alkalmazza. Előbb telelték a vidéki lapokat, természetesen a kormánypártiakat, a hírhedt sugalmazott cikkekkel, melyekben csupa áradozó dicsőítés van a kormány áldásos tevékenységéről, nem hagyatván ki senki a nagy ígéretek sem az egyes vidékek speciális óhajainak teljesítése felől.

Jöttek azután a társadalmi érintkezések után való átgurások. Ahol nem volt elégséges a főispáni, vagy egyes lekötözött kormánypárti ebéd-estélye, elmaradhatatlanul bekövetkezett utána az egyes vidéki egyletek, nagy szövetségek mozgalmak, úgy hogy a kormányban lázas tevékenység mutatkozni a különböző egyleti életben, természetesen a nagy ígéretek és a dobát a hivatalnokai kar útján a kormány nevében és érdekében.

Ha aztán mindez nem volt elég, ha a főispán mindezek után is azt tapasztalta, hogy a választó polgárok közönségtől hitelenek, nem adnak az ígéretekre semmit; sőt úgy találják, hogy az ígéretek teljesítése is csupán csak szem kiszúrás, mert az adminisztráció lassú és elfogult, az igazságszolgáltatás bizonytalan és döcögő, az adóztatás pedig kivétel nélkül mindenütt önkényes és elviselhetetlen, akkor aztán jönnek a nagyobb ígéretek tekintetében a komolyabb szint öltő tárgyalások, vagy pláne miniszteri utasítások.

A hol e szempontból egy iskola felállításának megígérése nem elégséges, ott már a pénzügyminiszter áll a dohánygyárával, illetőleg tervezésével; s ha az illető vidéknek ez a koncepció is kevés volna, akkor már elmaradhatatlanul Baross következik az adótervezetéseket szétosztásával s végül valamelyik miniszter a személyes megjelenésével.

Valóban érdekes s talán mondhatni komikus volna azon statisztikai grójtemény, mely a kormánynak ez irányban való működését foglalná össze. Hiszen, hogy csak a legközelebb nyilvánosságra került mozzanatok említhetők fel, elég csak rámutatnunk Miskolcra, továbbá Brassóra és Háromszékre.

Alighogy Apponyi Miskolc városába betette a lábát, már komoly formában öntött tárgyalásokról beszélnek a miskolci üzletvezetőség tárgyalásán. Háromszék vármegyében is megunták a Pótsa József gyámkodása alatt immár idegen kormánypárti képviselőket s minden faluban erősen lüktet az ellenzéki hangulat, s csakugyan ennek az lett a következménye, hogy a háromszéki vasut megnyitására nem is ígér, hanem két miniszter ígérkezett megenni s tényleg Bethlen András miniszter és Lukács Béla államtitkár személyes megjelenésükkel akarták a kormány diadal szekerét a sárból, hová beesett, kitaszítani.

Nagyon meglehet akadáva a kormány eszejárása, midőn ily kortesfogásokhoz nyúl. Hiszen még a gyengébb intelligenciák is látküldet emberek mámorában és önelégültsége is csak addig tart, míg a Miniszter kényszerítésének melege érezhető, vagy a bankettek pezsgője habzik. A komolyabb és önértékes emberek úgy is tudják, hogy egy-egy Minisztereknek átrepülése egyes vidékeken nem hozhat semmi nagyobb eredményt, másrészt pedig az egyes falvakból kiállított hivatalos küldöttségek is szónoklatok nem egyebek, mint Pottenkin féle fal festések.

Nem lehet azonban tagadni, hogy az ily miniszteri utasítások, ha azok a kormánypárti korifeusok elsláskodását. Mert az a körülmény, hogy a háromszéki vasutak megnyitására a

Főispántól kezdve mindegyik hivatalos szónok a vasut létesítését a kormány kizárólagos érdemének tudta be, s a dicsőítő zengedések ezért hangzottak Baross és Bethlen miniszterek részére oly áradólag, nem mutat egyebet, mint, hogy azok a tisztelt hivatalos szónokok nem a valóságot nézték, csak a miniszter kedvét.

Hiszen Háromszék vármegyében, a Főispán épen olyan jól tudja, mint az utolsó adózó polgár, hogy a kormány e vasut létesítésére semmi rendkívül nem tett, sőt azt a segítséget is, melyet a vicinális vasuti törvény a miniszter kötelességévé tesz, busás ellenérték kibővítése fejében adta.

A kormány ugyanis az egész vasut költségeihez csupán azzal a segítséggel járult, mit a törvény előír; sőt ezt sem tette egészen ingyen, mert a posta váltásai fejében adott csekély összegért a vasut társaság köteles beláthatatlan hosszú ideig ingyen szállítani a postát míg ellenben az állam két gazdagabb megye területéről fogja beszélni és a maga zsebébe tenni a posta szállítási díjakat.

Hol van tehát az a rendkívüli segítség, a mit a kormány e vasut érdekében tett?

Vagy van-e látszatja azon állítólagos kormány tevékenységnek, mely a miniszter és a hivatalos szónokok állítása szerint a székelység érdekében buzgókodott épen e vasut körül is? Kézzel fogható tény nem tudna felmutatni sem a miniszter, sem a főispán, sem a nagyhangú székely barát Beksich képviselő. Mindannyian szavakkal győzik a nagy ígéretek, de midőn tette kerül a sor, akkor Baross miniszter az államvasutak részére beszédet és teljeren indokolatlan kezelést illetők által megdrágítja, sőt lehetetlenné teszi a helyi forgalmat, Bethlen András miniszter pedig az erdő ügyekben való minden legkisebb kihágásért rója ki a községekre a legnagyobb bírságokat, Beksich Gusztávról pedig még sohasem hallottunk a képviselőházban olyan indítványt előterjesztetni, vagy megszavazni, melynek praktikus és hasznos volta, a speciális székely érdekek hivatva lettek volna azonnal előmozdítani.

Midőn tehát a hivatalos szónokok, a vasut létesítéséért a kormányt dicsőítették, megelégedtek voltak épen a valódi alkotókról; így első sorban Háromszék vármegye népéről, mely a vasuti pótdátot keresvesen izzadja ki; másodszor pedig azon külföldi bankházi, mely az illető vidék természeti, kincseiben és a nép életrealitásában bízva a külföldről hozta ide tőkét a kamatoztatás reményében.

Ne ámitsák tehát a kormány kortesei önmagukat és a népet is. Ugyis hiábavaló a kormánynak minden idegen tollaival való feldiszipálása; mert ma már mindenki tisztában van aziránt, hogy a kormánynak első sorban arra van gondja, hogy minden pénzünket a katonáknak adják, vagyonunkat pedig Ausztriának az ő selejtes cikkeit, a felesleget Boszniának és csak ha ezek után marad valami morzsa, azt adja és hagyja Magyarországnak. Az ilyen kormány pedig nem magyar kormány, s azért is kell minden megyéből, minden körletből küzdeni a nagyhangú és csak Bécsnek hódoló kormánypártiakat.

M. J.

Politikai hírek.

Ugron Gábor Kecskemén. Kecskemétről sürgönyzik: A függetlenségi és 48-as párt vezérbizottsága nov. 27-dikén határozatilag kimondotta, hogy Ugron Gábort beszámoló beszéde alkalmából szokott ünnepélyes módon fogadja. E hó 1-én Bódogh Lajos pártelnök előttele alatt a beszámoló beszéd tartását e hó 8-án délelőtt 10 órára állapította meg a vezérbizottság; ugyane napon d. u. 4 órára pedig az alsó körletben (ez Ugron körlet) pártgyűlés tartásáról és képviselőjelöléséről határozott.

czéljából pártközgyűlést hívott egybe. Ugron Gábor beszámolója alkalmával a rendezés leendőinek végzésére dr. Kovács Pál 48-as körrel és vezérbizottsági tag elnöksége alatt több tagból álló rendezőbizottságot küldött ki. Ugron Gábort a mint levelezőnk értesül, több képviselőtársra fogja beszámoló beszéde alkalmából Kecskemétre kísérni.

Pártértekezletek. A kormánypárt hivatalos apparátusa Kolozsvármegye minden körletében megindította a kortes-akciókat. Holnapra két helyre hitta össze a kolozsi körlet kormánypárti korifeusait, Mocsra és Kolozsra. Furcsa lesz ha a választók például Mocsra, más elvekben és jelöltekben fognak megállapodni, mint a kolozsi pártgyűlés.

Az országgyűlés időelőtti feloszlata. Az országgyűlés feloszlata a Pol. Corr. budapesti értesítése. A bécsi felhivatalosnak szemet szúr az ellenzék élénk készülődése a választásokra s felveti a kérdést, vajon a magyar kormányt az ellenzéki pártok választási mozgalmak s a nemzeti pártok a delegációban tanúsított agresszív magatartása nem indíthatná-e csakugyan az országgyűlés feloszlata, annál inkább, mert az meggondolandó, hogy tanácsos-e a törvényhozás együttele az ellenzéki pártok választási előkészületeivel felizzgatót hangulatban. Majd megfenyegeti az ellenzéki pártokat azzal, hogy ők viselik a felelősséget, ha a törvényhozás olyan fontos kérdéseket, mint a tanítói fizetések, a tisztviselői javadalmazások reformja, a költségvetés s a budget elintézését nem lesz.

Az új főispán.

Egyik lapársunk nagy cikket közöl a Sándor Janos új főispán személyéről és tehetségeiről. Nekünk pedig egy történeti tény jut eszünkbe e szöveg elejéről.

Ugyanis Udvarhelyszék adminisztrátorává a vékony képességű Macskassy Lajos nevezett ki. E kinevezés indokát abban találták meg a góké, hogy Macskassy gróf Haller leány volt a felesége. A fényes főispáni installatiónál a szék furfangos főjegyzője így köszöntötte föl Macskassyt:

„Találhattam volna
Náladnál jobbakat;
De a grófi egér
Emelte a macskát.”

Kiváncsiak vagyunk, hogy Gáll Domokos alispán vajon rendelkezik-e hasonló installációs felkészültséggel.

Háborús hírek.

Pétervári jelentések szerint az orosz határon a csapatokat ismét roppant arányokban szaporítják, még pedig Németországgal fel.

Nem kevesebb, mint két új hadtest fog a balti tartományokban, Észtországban és Livlandban elhelyeztetni. Az orosz hivatalos előadás szerint ez intézkedés éle egyáltalán nem irányul Németországgal ellen.

Egyes-egyedül az Oroszországban uralkodó inség s vele kapcsolatosan a katonaság élemezésének biztosítására irányuló tekintetek teszik az áthelyezést szükségessé.

Az tehát a kérdés, hogy két hadtest a roppant birodalom melyik részéből vitetik a határra. Ha Bessarabiából vagy a lengyel tartományokból, melyek túl vannak tömve katonasággal, s melyekben a gazdasági viszonyok szintén nem valami kedvezők. Helyeznének át nyolczvanezer embert a balti tartományokba, ezt mindenki érthetőnek találja.

Az ilyen rendszabálynak éle valóban nem irányulna senki ellen s Németország bizonyára teljes megnyugvással venné az orosz katonai kormányzat ez intézkedést. Egészen másképp áll azonban a dolog, ha a távoli országgrészekből visznek ily roppant csapatmégeket a határra. Ily intézkedésnél okvetlenül felmerül a gyanu, hogy orosz részről csak ürügyül használják az inséget a mozgósítás folytatására s hogy most, midőn a román és osztrák határon már csaknem harcokszén áll egy óriási hadsereg, a mozgósítást a német határ mentén akarják folytatni.

Ily eljárás pedig sajátságos világot vetne a Giers békemissziójáról még folyvást keringő hírekre, melyek egyébiránt eddig is épen Németországban részesültek legcsekélyebb figyelembe.

Birtokrendezési állapotok.

Cseléd és napszamos rendszer.

(Két cikk)

II

Az 1876. évi XIII-ik cseléd és gazda, munkaadó és kézimunkás közötti viszonyokat szabályozó t.-cz. §-ai általánosságban oly intézkedéseket tartalmaznak, melyek gyakorlati alkalmazásukban absolute nem a cseléd tartó és munkaadó gazda érdekeit védik, hanem korlátlan tért engednek és alkalmat szolgáltatnak a cselédnek — gazdáját minden gondolható módoni bosszantásokkal, károsításokkal illetni — a napszamosoknak a kötelezett munkáját megtagadására.

Általánosan bevett szokás a napszamosoknál: hogy a mezei munka beszüntével ősi és régi időkben élők s más egyéb szükségleteik alkalmából pénzt, gabonát, fát stb. előlegeznek — azonban a munkaidő beálltával nemcsak kellő időben nem teljesítik kötelezettségeiket, hanem illetékes községeikből megszöknek és a tavaszi, meg nyári időt különböző idegen helységeken napszamoskodva töltik el a nélkül, hogy az illetékes hatóságok által korábbi kötelezettségeik teljesítésére előállítatnának; a cselédnek az: hogy a szolgálati idő vége felé már szegődve több gazdától előlegeket vesznek fel, az új kezdetén a legtöbb bért igénylő gazdának állanak be szolgálatába, különböző kifogásokkal élve, cselédnélküli állapotba juttatnak több gazdát, vagy ha helyreállnak is, rövid vagy hosszabb idő múltán megszöknek.

Ily esetekben a gazda a közigazgatási hatósághoz folyamodhatik. A törvény értelmében a napszamos a munkatételre, a cseléd szolgálatba állítandók. A közigazgatási hatóság ez iránt intézkedik ugyan, de azok vagy megtalálhatók, vagy nem. Megtalálás esetében a szolgálatba állítatik, a szolgálatba kísértetés díjja a közigazgatási hatóság által — tekintet nélkül arra, ha van-e hátralebélre — jól felszámítva, gazdája zsebére rovatik ki, holott számtalan esetben a cseléd még aznap megszökik és feltalálása egész, vagy több években keresztül nem sikerül. Így a napszamosok is.

Jóllehet a törvény 17. §-a esetében a cseléd 5-20 forintig, 28. §-a esetében 2-20 frtig, fizetéseptelenség esetében két frt után egy napi elzáratást számítva — büntetendő, a 18., 36., 37., 38., 39., 40. és 41. §-ok szerint kártérítéssel is kötelezendő. A kártérítési követelések azonban a polgári bíróság hatásköréhez tartozván, kettős pertárgyat képezik a cseléd és gazda között felmerülő differenciák elintézésére, alkalmával.

A cselédsemélyek általában véve, vagyontalan egyéniségek lévén, minthogy a közigazgatási 3-ik fokú hatóság által kiszabandó büntetés maximuma 13 napi elzáratásnál többre nem terjedhet, a polgári bíróságnál érvényesítendő kártérítés, felvételéről szó sem lehet — az idezett cseléd törvény nemcsak illuszió, sőt a cseléd tartó gazdaközönség érdekeinek veszélyeztetésében culminál — a cselédnapszamos mi sulyal sem bír, közöttük a corruptiót iokozatosan fejlesztik és tudatában lévén annak, hogy vagyontalansága miatt kártérítésben hasznatlan marasztaltatik el, a gazdájá által gondozására adóttakban — például: marha, lovak s más egyéb értékes tárgyakkal — nemcsak gondatlanságból, de sőt bosszúból is, érzékeny károsítások elkövetésére elég merész és vakmerő bátorsággal bír.

Sulyosbotka a földbirtokos helyzetét még az elmondottakon kívül vagyonának védtelen állapota, melyről szólni fogok egy közelebbi cikkben.

BALÁ LÁSZLÓ.

Az amerikai sertésbehozatal.

A P. H. írja: Mezőgazdaságunk egyik legfontosabb ágát, a sertésenyésztést és hizlalást, végveszedelem fenyegeti. Az osztrák és magyar kormány az amerikai sertés-termekek behozatalát ismét meg akarja engedni, hogy Magyarország eleassék évi 50-40 millió frt bevételtől azért, hogy Ausztria iparának piacot szerezzen Amerikában.

Roppant anyagi veszteség vár az országra, ha a kormány megvalósítja szándékát. Az anyagi veszteség mellett van még egy fontos ok, mely benntünket aggodalomba hozhat, ha az amerikai sertésbehozatal tiltó rendelet hatályon kívül helyezettnek. A triana sertésbetegség az, a mely emberiségnek kész veszedelem, mert a mely testbe befészkelheti magát ott rombolást visz véghez s ha nem is feltétlenül a halált, de retentő betegséget idéz elő.

Anyagi és egészségügyi érdekek forognak tehát szóban. A kettő együtt véve oly fontos argumentum Amerika sertés-termekeinek behozatala ellen, hogy csudálkozunk kell azon, miként vellik a monarchiának megengedhetőnek e termékek behozatalát.

Még nem késő a monarchiára, még nem oldották fel az amerikai sertés-termekek behozatalát tiltó rendeletet, várjunk ezzel a kérdéssel legalább egy évig, addig, a míg Németország tapasztalatot nyújt a sertés-termekek behozatalára.

Elég korán lesz egy év múlva is az anyagi veszteséget elviselni, ha csak ezt megelőzőleg a bölcselet nem keresztezi a számításokat. Nem lehetetlen, hogy Németország okulásra reánk nézve uttörő volna s az itten is tervbe vett intézkedésektől megmenekül a kormány. Nem áldozhatjuk fel érdekeinket, egy-két kisebb jelentőségű kivitel termékeinkért, a melyeknek esetleg piacot lehetett volna teremteni az Egyesült Államokban. Kitalásunk lehetne ugyanis, hogy csukor, szesz, nyersbőrök, hüvelyesek, gyümölcsök (aszalva) stb., a mostaninál jobb piacot, létesíthetnénk; mind e cikkek Amerikából legfeljebb 4-5 millió frtnyi hasznat hajtának, melynek azonban kez-kéztartánk 45-50 millió forintnyi tiszta a biztos jövedelmet, a melyet tudvalevőleg a sertés-kivitel Magyarországnak évről-évre jut. De ha utóvégre Amerikának nem nyújtának kedvezményt s erre viszonzásul ők is teljesen elzárkóznának előlünk a termékeinket az amerikai piacról kizárnák, még akkor sem volna ez reánk nézve oly veszteség, mintha mi is, ők is engedékenyebbek lennének s termékeinket piacot nyitva, ők is szabad forgalmat biztosítanának árunknak.

A monarchia termékeiből Amerikába 7-9 millió dollár értékű áru szállított az utóbbi évek folyamán, onnan pedig hozzánk 1890-ben közel 1 millió dollár. Érthető tehát, hogy Amerika nem jó szemmel nézi termékeink kivitelét piacra, ebből folyólag minden lehetőséget is elkövet, hogy rekonpenzációt nyerhessen tőlünk s hogy ezt elérje, a Mac-Kinley bill értelmében jár el, mely billben tudvalevőleg az is foglaltatik, hogy joga van a piacait azon államok elől elzárni, a melyek vele a kölcsönösség elvén nyugvó vám- és kereskedelmi szerződést nem ohajtják.

Amerika tehát megteheti s ehhez joga is van elzárkózni; termékeinket kiküszöbölheti, de ez az intézkedés nem lesz oly nagy horderejű, mintha sertéseink kivitele megbénulna, sertésenyésztésünk elpusztulna.

A gazdák már évek óta panaszkodnak, hogy a sertésárak oly alacsonyak, hogy a tenyésztéssel és hizlalással járó költségek sem igen térülnek meg; gyakran veszteséggel dolgoznak, s csak azért tenyésztnek és hizlalnak, hogy mezőgazdasági terményeiket, nevezetesen a kukoricát, takarmány-árpat és takarmány-burgonyát, melyeknek amugy sem volt az utóbbi évek folyamán keletjük, értékesíthessék.

A sertésenyésztés esetleges hanyatlásával tehát az említett mezőgazdasági cikkek termelése is jelentéktelenebb lenne, s nem lehetetlen, hogy a kukorica- és árpa-termelés sokat veszítene jelentőségéből.

Magyarországból évenként kivitték az utóbbi öt év folyamán átlag 700 ezer darab sertést 41 millió forint értékben; legtöbb értéket képviselt az 1890-diki export, 53 millió forintot, mely időszakban 814.191 darab sertést szállítottak, tulajdonképpen Ausztriába. Diszkrézióból kivitték átlag 52 ezer métermázsát, 2.5 millió forint értékben; 1890-ben legnagyobb volt a kivitel, 64.4 ezer métermázsá, 3.25 millió forint értékben. Ebből is Ausztria vette ki magának a legnagyobb részt.

A szállonakivitel legnagyobb mérvű volt 1890-ben, kivitték 132 ezer métermázsát 1.5 millió forint értékben; öt évi átlagkivitelünk megközelíti a 25 ezer métermázsát, vagyis 1.1 millió forint értéket képvisel.

Ezek azok a kiviteli fontos termékek, a melyek az amerikai sertés-termekek behozatala által okvetlenül csökkennének; e termékek mellé sorolhatjuk még a sonkákat, a kolbászt, friss és a félig elkészített és sózott sertéshúst, e termékekből kivitelünk nem jelentékenyen ugyan, de megközelíti a 200 ezer forintot.

Kivitelünkben Németországnak nem kis százzalékkal részesedik, de bizonyára sokkal nagyobb tömeg árát értékesíthetné, ott, ha Amerika már évek óta nem okozna versenyt szalonával és zsírral, melyből Németország közel 1 millió métermázsá bevitelre van utalva. Ha még most sertéshússal is Amerika fogja ellátni Németországot, a sertésbevitel, mely már elérte a 60 ezer darabot, jelentékenyen csökkenni fog. Egyedül Magyarország átlag 100 ezer darabot szállított Németországba s ha Németország tekintetbe vette volna érdekeinket, ez az állapot tartós maradhatott volna. Németországnak nem lett volna szabad megengedni oly államok termékeinek bevitelét, a mely államokhoz Németországot kevésbé fűzik oly kapcsolatok, mint a monarchiához.

A sertéshús kilogrammja ez időszerint Amerika piacán 12-13 cent, azaz 15-27 kr. a sonka ára 15-16 cent, a szalonál ugyanannyi a zsír pedig 14-15 cent. Magyarországban, Budapestén a friss sertéshús ára 62-64 kr., a füstölt sertéshús átlag 70 kr. a sonké 87-90 kr., a szaloná 57-60 kr. a zsír ára átlag 60 kr. A vidéki sertéshús árak átlagban körülbelül 20 százalékkal alacsonyabbak de a szaloná és zsír árak csak mintegy 5-20 százalékkal. A kolbászok tehát jóval kevesebbet Magyarországon

is nagyszabású a sertésenyésztés, óriási. Amerika évenként Európából különösen Anglia, Németország, Franciaország stb., államokból csupán sertéstermékekből bevesz 78—85 millió dollárt. Olyan nagy tömegű exporttal, mint az amerikai, bajos még csak versenyezni is.

Kétséget sem szenved mindjárt a tilalom hatályban kivül helyezése után a nagyon olcsó zsirból és szallonnából nagy mennyiségű rakományok fognak érkezni hozzánk s ha ez a két czikk megnyerte piacainkat, a többi termékeknek is könnyű lesz magát befészkelni s bekövetkezik az, a mit fentebb hangsúlyoztam, teljes demoralizálása a sertésenyésztőknek és bizlálóknak és ismét egy gazdasági iparággal szegényebbek leszünk.

N-Enyedi levél.

T. Szerkesztő ur!

Szörnyű mulasztásnak vádja terhel! Csapjon el engem t. szerkesztő ur, dobjanak követ rám „a becses lapok” t. olvasói! Lám, a „Kolozsvár” és hivatalos olvasói már tudják a nagy eseményt, hogy Fogarasi Albert főiskolai tanárt megválasztották megyei bizottsági tagnak.

Szapári már két nap óta ujjong, hogy meggyénkben megbukott a municipalismus és az Ellenzék olvasóinak még mindig „álom öldösi szívét”, mert nem „volt, a ki merész ajakát hadi dalnak eresztvén, a riadó vak mélységet felferje dalával.”

Mea culpa, mea culpa!

En, az én tudatlanságomban azt hittem, hogy csak egy megyei bizottsági tag választásáról van szó, a mi évenként sok ezer történik, s így nem méltó a tudósító tollára. — Most már látom, hogy szombaton a szarnokság bukott meg, rabszolgák szabadultak fel és az államosítás győzelme biztosított!

Istennek legyen hála, csak hogy így történt! Egy év óta minden héten olvasunk egy-két hosszú jeremiádot a Kolozsvár lapjain azon iszonyú szarnokságról, melyet a megye, a tanács és a kisegítő gyakorol, meghiusítván a panaszosok minden erőfeszítéseit, felebbezéseit, izgatásait, vádaskodásait. Épen szombaton is volt részünk benne; és lám még az nap megbukott a cselszövény. És erre semmi egyébre nem volt szükség, csak hogy a megye urai, a tanács tagjai, a kisegítő oszlopai szépen csendesen maradjanak, ellenben a kicsi Szász Károly az ő örökölt mozgékonyágával és főispáni titkári méltóságával hordja a hivatalnokot szavazásra, hogy a tudós professzor urak adják át magukat „hivatásuk” szerint a felnevelés oktatásának, méltó társul fogadván maguk mellé a híres Fűredi Fájler és Fodor Miklós tanfériákat. Ezután legalább már csak öröm és győzelem hirdetését olvassandjuk a Kolozsvárban.

Egy kicsi kétségem mégis van! Nem vagyok tisztában vele, hogy valjon az a 98 votum igazán „a képviselő választók többségét” képezi-e? mert hiszen csak Enyedről 335 választó van. Tán kérdeznék az iránt szakvéleményt pártunk jeles matematikusa tól Fogarasi tanártól; hátha ki tudja számítani. Ő úgy is dicsegetes buzgóságot fejtett ki a piacon.

Azt sem épen értem, hogy miért ke-

reszteltük győzelmünket az államosítás diadalának? Hiszen a mi jelenlegi képviselőnk is, Dárdai ugyancsak államosító, és őt egyhangulag választottuk volt. Ellene győztünk hát vagy mellette? Ha mellette, akkor ez nem új; ha ellene, akkor tán nem az államosítás mellett. Épen ezért megkérdeztem többeket a mi polgármestereink közül, hogy minő elv vezette őket? De ezek nekem mind azt mondták, hogy ők arra szavaztak, hogy a regale váltás tőkét osszák ki közöttük, s épen azért szavaztak a professor urakkal, mert ezt megígérték nekik, biztosítván őket, hogy a kolégium csak azért perli az egész regale tőkét, hogy ne legyen a városé, de ha megnyeri odaadja a polgárságnak.

Ugy látszik hát, hogy a „regale kiosztás” volt az a jelszó, a mely győzött. Különben hát mindegy; bármely jelszó alatt, csak hogy győzzünk. Csak azt nem tudom, mit fogunk csinálni majd akkor, ha egyszer mégis csak kinyillik a „kebeles” polgárok száma, hogy lássa, hogy ép azok akarják a polgárság egyetemétől elperelni az egész regalét, kik most napról napra biztatják a kiosztással. Erről jó lesz kissé gondolkozni!

Különbem ígértem, hogy ezután, ha még ily országra szóló esemény történik városunkon, én is rögtön tollat ragadok s nem engedem, hogy csak a Kolozsvár legyen a felfedező dicsősége.

r. l

Levél.

Szász-Régen, 1891 nov. 30.

A régényvidéki olvasókör fényesen sikerült estélyi rendezett nov. 29-én Szász-Régenben. A város csaknem összes értelmisége jelen volt, sőt a vidékről is tömegesen sereglettek bebizonyítani, hogy a magyar szellemi élet fellüktetése mily rokonszenves támogatásra talál sok nemzetiességű vidéktől, hogy a magyar elem részéről.

A dr. Gidófalvy István olvasókör elnök áldozatot és munkát nem kímélő buzgólkodása mellett sikerült is oly programmot állítani össze, melynek végig hallgatása bármily fokozott igényt közönséget is a legkellősebben lett volna képes szórakoztatni. Első pont volt dr. Szabó Ödön zseniális felolvasása „A meghülésről.” Tudományos, szakcszerű értekezését sikerült annyi szellemmel s minden sorban fel-felcsillanó humorral megírnia, hogy a „nevetve tanítás” elvét látjuk benne a legtekélyesebben megtévesztve.

Utána az estély legkiemelkedőbb piece-je következett dr. Gidófalvy István és Wagner Oszkár zongora-hegedű duettjében. Páratlan technikával, jeles dilettansok könnyed praecisításával játszották el Ch. Beriot Scène de Balletjét s a darab utolsó accordjait az addig fojtott lélekzetelt figyelt közönség felzúg tapsvihara nyelte el. A percekig tartó zajos tetszésnyilatkozatok és ujjazás folytán Ernest Gillét Loin du bal-jának fülcsiklódó kedves dallamát hallók a zongora és hegedű ezen mesteri kezelőtől, mely után a közönség lelkesedése még kitűzőbben nyilvánult.

Erre Kupinczay János szavalta el Arany „Tetemre hívását. Kellemes hangja, értelmes előadása nagy tetszést aratott. Szavallása után dr. Gidófalvy István tartott kitűnő humoru szabad előadást a hallgatóság szüntelen derűtsége által kísérve. „Egy régi könyvről”, melyre Bodor Ferencz felolvasása következett, a ki ugyanazon régi könyvből olvasott fel provinciális új dolgokat.

A program utolsó, igen hatásos pontja Demény Ferencz zongorajátéka volt, ki a La Favorite szép, nehéz darabját bámulatos ügyességgel adta elő. Ezután Tolvaj Benedek hegedű kísérete mellett az újabb népdal költsézet kiválóbbjait játszotta el, frenetikus lelkesedéssel ragadva az egész közönséget.

Ezzel az ünnepély a legemelkedőbb hangulatban ért véget s most készülünk a decz. 5-iki hangversenyre, melyet a szegény gyermekek karácsony fájára rendezünk.

ICARUS.

Hatszoros gyilkosság.

A begéczi pusztán Geszt mellett történt hatszoros rablőgyilkosságról a következő részleteket írják:

A vizsgálat folyamán Gulyás Jánosnak letartóztatásán kívül Pánti Tógyert és Pánti Jánost is letartóztatták. Ezek hárman vannak ugyan leginkább gyanúsítva avval, hogy családjától megfosztották a szerencsétlen csózt. Nevezettek azonban erősen tagadnak és igyekeznek alibi-jüket igazolni, ami azonban nehezen akar sikerülni nekik.

Gyanuban van egy vésztoi ember, akit a gyilkosság napján hajnalban láttak Geszt felől jönni sakinek inge és lábravalója véres volt, nála pedig egy fejsze. Kérdezték tőle, honnan jön és azt felelte; Gesztből, de mikor azt kérdezték kitől, olyan nevet említett, amilyen nevű ember egész Geszten nincs. Viselete tehát határozottan gyanúsá teszi. Elfogatása és kihallgatása iránt megkeresték a gyulai törvényszéket, de a csendőrség is folytatja a nyomozást.

Annai kétségtelen, hogy a páratlan kegyetlenséggel elkövetett gyilkosságot legalább is ketten esetleg többen követték el és a gyilkosság főoka az lehetett, hogy a családtagok közül senki még a szolgáló seárlhassza el a gaztetett. Ezt magyarázza meg a féléves beszélni nem tudó csecsemő életben hagyását is mert ettől nem kellett tartani, hogy elárulja őket.

Pánti Jánost főleg az terheli, hogy az elvitt pénz mellett volt neki egy 30 ftiros kötelezvénye. A csősz különben csak Gulyást gyanúsítja, akivel haragban is volt.

Az áldozatokat tegnapelőtt temették el. Az atyási román pap temette el a hat szerencsétlent, kiknek sorsán igazán sajnálkozott az egész környék.

A vizsgálatot igen megnehezíti az, hogy ugyazólvan, semmi bűnjel nincs. Egy fejszét találtak, de ez a csőszé volt. A kunyhó padlatán láthatók ugyan vasszeges talpnyomok, de mivel a gyilkosság után sokan siettek megérni a borzasztó látványt, nem lehet megállapítani a tettesek lábnyomait.

Közegészségügy.

E lapoknak folyó december hó 1-én megjelent számában „Járványkórház Kolozsváron” című közleményre öhajtom ezúttal megtenni észrevételeimet. Késztet erre első sorban a közönség megnyugtatója; másodszorban pedig az az erős vád, mely ama közleményben az orvosi kart általában terheli.

Teljesen igazza van a közleménynek azokban, amiket a járványkórházra nézve mond. Igazak és figyelemre méltók a bonczati intézetre tett megjegyzései is; melyek illenének más új épületekre is, melyekben a magánlakásokra s a tanszékekhez okvetlen nem szükséges mellékhelyiségekre annyi pénz van elpazarolva, amennyiből egy járványkórház bővön ki-

telt volna. Abban is igazza van, hogy elegancia helyett a közkorházat kellene inkább fölépíteni, mely nemcsak „a mai kor igényeinek” nem felel meg, hanem a szó teljes értelmében ártalmas a beléje került betegeknek.

Azonban, a midőn a tarthatatlan állapotokról kijelenti, hogy súlyos felelősség terheli mind az egyetemet, mind a városi, mind a kórházi orvosi kart: akkor már csak nagy általánosságban adhatunk neki igazat. Mert annyi áll, hogy minden rendtől és állásu Kolozsvárt tartózkodó orvos csak pirulással kell, hogy bevalja az eddigi bűnös mulasztásokat; de azok helyrehozására nincs mindeniknek egyenlő befolyása, s így a mulasztás vádja sem terhelheti minnyáját egyenlő mértékben. Különösen az egyetemi tanári kar, annak kiválólag a klinikákon működő tagjai már évek hossza során át kérik, sürgetik, követelik a kormánytól az új kórház fölépítését, de felszólalásaik mindannyiszor siket fölére találtak. A kórházi orvosokról illetőleg az igazgatókról nem tudjuk, mit tettek ez ügyben, csak azt látjuk, hogy semmi sem történik, dacára annak, hogy a Károli kórház alapjának szinte 200 ezer forintnyi készpénze áll rendelkezésre!

A harmadik említett kategóriát, a városi orvosi kart kiválóan és első helyen a város főorvosát azonban határozottan súlyos felelőssége terheli az itt elkövetett mulasztásnak. Mert, ha az egyetem s kórház kebelében kicsinyes, személyes érdekek s befolyások képesek voltak is tényleg utját állani eddig a szükséges reformnak; bizonytal a város főorvosa 35 ezer ember tekintélyével szól meg: annak eredménye elmaradhatatlan lett volna, Kolozsvár főorvosát terheli itt e mulasztásért a vád legfőbb sulya.

Neki lett volna kötelessége — törvény és szabályrendelet szerűleg egyaránt — az évek hossza során át ismételve föllépni indokolt előterjesztésekkel a városi közgyűlés, a főispán s ha kell a belügyminiszter előtt mindaddig, míg az ügy kedvező eldöntése be nem következett volna. Ő az azonban, aki ezeket elmulasztotta, azokra nem is gondol, nem gondol most sem, sőt azt sem látszik tudni, hogy ez neki kötelessége lenne!

Ez az oka a többi között és — pedig az a fő oka, hogy a kolozsvári közkorház mind ez ideig föl nem épült.

A járvány kórház nem létezése pedig egyesgyedül a város főorvosát vádolja. Mert ezt — ha talán a Károli kórház vagyonaiból nem sikerült volna ezt a kórházal magával egyidőjűleg megépíteni, pedig abból kell, mivel ez is szoros összefüggésben fog lenni a klinikákkal, amennyiben a tanulólalaltságot e tekintetben is gyakorolni kell — a járványkórházat — mondom — a városnak magának kötelessége föllátni elkölönítve, külön épületben; nem pedig a dolgozó házában, mint ezt a főorvos nem rég is cselekedte.

Ami jelenleg a difteritis járványt magát illeti, arra nézve, gondolom, teljes megnyugtatóssal szolgálhatok ar aggódó szülőknek; amennyiben magáról a klinikáról értesültem, miszerint az ott közelebből elhunyt egy pár beteg gyermek Bánffy-hunyad vidékéről hozatott volt be a kórházba s azok

nem voltak kolozsváriak. A városon semhátottam még eddig — Istennek hála egyestől sem.

De épen itt terbeli ismét e vád súlyos egyesgyedül a város főorvosát, a ki elmulasztja rendes heti közléseket adni ki a helyi lapok mindenikében a közegészség s a betegedések és halálozásokról s ezek okairól.

Sőt nemhogy adott volna ki a közgyűlés iránti lelkiismeretesség sugallatából ilyenketi jelentéseket, hanem azokat szándékosan mellőzi.

A régibb szervezési szabályrendeletben ugyanis sok kűtdéssel belevetettem, a főorvosnak ebbeli kötelezettségét s az évekigben is volt a szabályrendeletben, de a főorvos nem engedelmesskedett annak s rendes közléseket soha sem tett. Az 1888-ban kvidiált új szabályrendeletből pedig egészen kihagyta azon áltűtgy alatt, hogy kell ijesztgetni a lakósságot; tényleg pedig azért, hogy azzal is kevesebb dolga legyen. Az ilyen lelkiismeretellen tisztviselőt tán sujtja a vád.

Ismítem a t. közönség megnyugtatósára — hallomás után — hogy ez időtárlat nálunk nincs difteritis-járvány. Csak halomából mondom, mert városi orvosainkatartják köteleességüknek s nem tartják mltónak a közönséget koronkint tájékoztatni.

Dr. SALÁNYI

Aggodalmak.

— Vacsora nélkül. —

Szerkesztő ur! Tizezer vacsora is meg is sok! Hát önök csakugyan komolyaktólá lépnék. Sigmondra, Hegedűre és Domokospüspökre esküszöm: nem hittem volna! Ha nem most már politikai gondokba esték. En is, a „Kolozsvár” is, Demjén Ágoston is és a többi is. Az ellenzék eddigi mozgalmat csak arra voltak jók, hogy minket dusan terített asztalhoz tömörítsenek, a hol este 10 óra késő éjjeli órákig szultuk szapultak a haladalt mint a bokrot. Mindenik toszat s májelmondattott — a mi igaz hitünk szerint — óriási rést ütött a 48-as párt bástyáin, a hol követeink kardcsapás nélkül sétálhattak be a mamelukok követéshorába.

Ah kérem, ha látta volna, hogy az éjjeli órák körül mily lelkesen zúztuk haladalt Minden pohár bort minden libaborsót, minden villára való turócsausza faladt egy szélsőbaloldalinak tekintettünk a gyurtuk lefelé...

— Elvagytok temetve mondom!

— Requiescat in pace —, hangzott a egyház fejének keneteljes recsegő sava.

Mindenünkben egy-egy orozslalorsorsága szunyadozott. Mit nekünk az urak mint a szerkesztő ur) mit nekünk Ugrabbor, Benel Feri vagy Benigszámi.

„Ennyi mi!” mondom én egy határbombócra mutatra és egyben lenyeltem.

Kitűnő öletemnek egész sereg utánakadt.

Mindenki vett a tányérjára egy-egy bóbózt s aztán elneveztek őket; Ugrabbor, Benelnek, Koleszárnak, Benigninek stb. erre igazi passióval megettük valamennyit. Igen uram szerkesztő! Mi valójában

AZ „ELLENZÉK TÁRCZÁJA”.

1891. december 5.

Keserű pohár.

ANGOL REGÉNY.

A DÓRA szerzőjéről.

As „Ellenzék” számára fordította: AMICA.

XV.

(Folytatás.)

(31)

— Szándékoztam! — ismétli félíg bambán. Azt gondolják, hogy szándékomban volt ötöt megölni? Oh ezt nem képzeltem! Ez rosszabb mindennél!

Aztán Abigail'hez fordul, ki még mindig hallgatva áll, s lázas parancsolással azt mondja —

— Asszony, mondja el nekik az egész igazságot, bár mily rossz legyen az, de ezzel nem lehet összehasonlítani — mondja nekik amit én tőlem lánostan nem hinnenek el — hogy urnőjének a halála az ő bűne volt, nem az enyém — az ég tanum, hogy nem az én bűnöm volt!

Abigail felemeli a szemeit, hosszasan és merőben néz a vele szembe álló szenvedélyes arcra. Életének legédesebb pillanata elérkezett az a pillanat a melyikben teljes mértékkel visszafizethet minden szenvedést szenvedéssel és minden bántalmat mit az ő meghalt kedves asszonya valaha szenvedett. Rettenetes türelemmel várakozott erre a pillanatra, de megérdemelte a várakozást. Oh, mily örömmel nyujtaná most továbbra! De a Henry kérdését már is minden oldalról élesen vizsgálgozták.

Beszélnie kell és megtörni a varázst. Aki gonosz mosollyal nyílnak meg amint látszik és gondos megfontolással válaszolja.

Miért rágalmazzam én az én megboldogult jó asszonyomat azért hogy Dacre urat megmentsem?

Csak azt tudom, hogy halála előtt néhány órával heves veszekedés volt közöttük és hogy azt a szert ami megölte Dacre ur adta be neki.

Is többet ennél nem tud? kérdi Henry, de nem indulatosan nem olyan felháborodott érzéssel hogy a körülmenyek között természetesen látszott volna hanem szomorú tompa hangon szívére sorított kézzel mint ha két-ségbeesetten küzdene hogy egy elfelejtett álom eseményeit emlékébe vissza idézze.

Igen még tudok egygyel többet válaszolja az asszony mogorván a halálos kínjában irt szavakat az ölében találta meg — talán most is meg van Dacre urnál — de ha nem tartotta meg én el tudom azokat mondani.

— Henry ez volt minden a mit kértem — meghalni a te közelében amár nem gondoltam hogy a halált a te kezeidből fogom megkapni.

De utadban voltam soha se tudtalak volna boldoggá tenni engedj meghalni! — Utadban voltam, soha se tudtalak volna boldoggá tenni, engedj meg meghalni! Henry minden felindulás látszata nélkül hangjában és külsejében ismétli e szavakat. Az tán egy két lépésnyire a szoba közepe felé mozdul, és egész hirtelen, minden kiáltás vagy egyéb jel nélkül, tompa zújjal a padozatra zuhant.

Egy órával később Nesbitt Mili, ki részvételjes bánatában és ideges aggodalmában a szép szemeit kisírta, bosszusan taszítja el a jegyese karját s vigasztaló szavaira nem akar hallgatni.

— Nem Gyuri, te nem szereted őtet. Azzal, hogy magad futottál el az orvos után

csak a kötelességedet teljesítetted, de szükség esetében a legrosszabb emberért is ugyan azt tetted volna.

Árulás Róza a szegény Dacre ur ellen olyanokkal beszélni vagy azokra hallgatni, akik ötöt annak a gonosz vén banyának a szavára hallgatva, akit mint boszorkányt fel kellene akasztani vagy elevenen megögetni — ötöt bűnösnek tartják.

Mili légy igazságos, hárt segitettem én ezeket a rágalmakat terjeszteni?

— Nem, de te elhiszed azokat! — Gyuri, te mindig gyanúsítottad őtet egy kissé!

— Igaz — ösméri el Malcolm György elgondolkozva. Mindig meg volt az a kellemetlen gondolatom, hogy van valami a Dacrené halála esetében, amit visszatartanak, és néha ez a gondolat majd nem a férje iránti gyanúvá nőtte ki magát. — És mostan.

És mostan ismétli Mili neheztelő hangon azt gondold, hogy mily bölcs voltál, hogy világosan láttál ott a hol mi mindnyájan vakok voltunk.

— És most azt hiszed, hogy ő bűnös?

Csalódlod, édes kis szentem! — mondja az ifjú mosolygva. A Dacre ellen felhozott bizonyosságokat hallva, először vagyok teljesen meggyőződve arról, — hogy ő ártatlan.

XVI.

Azoknak a rémülettel telt várakozásuk ellenére, kik Dacre Henryt a padozatra zuhanni látták — ő nem hal meg, sőt néhány óra múlva, mi alatt az orvos nagyon komolyan vizsgálja — még csak nem is beteg.

Legalább ő azt mondja, hogy nem az és amár megnyúlt arca, s habár lázasan égő szemei ez állítást meghaztatják olyan

eréllyel mondja azt, aminek senki sem tud ellentmondani.

Ugyan ezzel a szilárd elhatározással sürgeti, hogy Nesbitt urral rögtön értekezessék, aki annyira meg van rémülve, hogy a saját gondolatait is fél kutatni, és emmágának sem meri megmondani, hogy ő mit hisz, s szeretné elhalasztani azt, a mi nagyon kínos jelenetnek mutatkozik előtte.

— Ő alig lehet magánál, alig, szedhetne össze a gondolatait, és nem lehet bizonyos arról, a mit beszél — mondá, midőn a felesége szeliden állítja, hogy a vádlottnak joga van azt kívánni, hogy hallgassák ki. Miért sürgeted, — mondá — hiszen nem oly sietős a dolog, mert azután a mi tegnap este történt, Dacre nem lehet oly örült, hogy azt gondolja, hogy az esküvő ma meg fog történni.

— Nem, ma nem lesz esküvő — nem lehet — válaszolja Nesbittne egy kissé megrázkódva, de nincs vesztegetni való idő — a dolgok nem maradhatnak így.

— Az már igaz, — kiáltja a Squire, összeszorítva a fogát s erős izgatottsággal és sábes léptekkel járkalva a szobában. A jelen elég rossz, de ugy oda vagyok és olyan izgatott mint egy megijedt leány, ha arra gondolok, hogy mi fog még következni.

— A szegény Maudot nem igen szeretem, de ha elgondolom, hogy olyan halállal halt meg, megmérgezve, — mint egy pakány a lyukában, és azon férfi által akit oly tébolyodottan szeretett, akkor fel for a vérem! Szédülök és nem tudom, hogy mit csináljak.

Édesem ne engedd át magad ily sötét képzelődéseknek és főképen őrizkedj attól, hogy Maud iránti számadad által elragadtatva, szegény Dacre iránt igazságtalan légy.

Te Henryt egy egyenes jellemű becsületes embernek ösméred, kit becsültél és sze-

rettél mindig és saját meggyőződésednek csak egy olyan különös dühös természetű szava szól, kit legközelebb hajlandók egy gonosz indulatú — őrzőngő asszonynak tekintani.

Oh, nem, ha csak ez volna de te megfeledkezel a Henry félíg beösmérod szavát s teljes beállást jelentő modorról magyarázatot végződött.

Egy férfi tökéletes ártatlanságának tudatában képes volna-e egyilyen váddal vádolni olyan lenni, mint egy orozslalorsorsága mondom ha engemet valaki azzal vádolja hogy —

Nesbitt ur hirtelen elhallgat s a gyanúsító világgal szembe arca elvörösödik, s szeszorított öklét fenyegetőleg rázza, a melyet zihálva veszi.

Ha egy ilyen vádat emelnének ellenem te is épen oly hévvel keresnéd az alkalmat mint Dacre Henry, hogy magadat egy gányos ha bár nem barátságos kihallgatást tiszta.

Menj édesem és hallgasd meg az őt tőnetét mert bizonyosan van elmondani története. Elősmérem hogy a tegnapi este dora sajnosan különös volt de sokkal erősebb bizonyosság kíváncsít arra hogy én őtet egykegyetlen bűn elkövetésére képesnek tartom.

Ily nemes szavak által buzdítja, Nesbitt ur elindul s nagy megkönnyebbüléssel gál midőn ugy találja hogy Malcolm Gyuri nem csak kész őtet elkiésni, de komolyan ohajtja, hogy e fontos értekezletben ő jelenvegyen.

Papa, Gyuri oly gyors és tisztásgású és oly ügyes, sugja Mili az atyja felé amint a két férfi a kora reggel kellemes eséségben a Lászlókné lakása felé elindult. U látni és tudni fogja hogy mit kell mondani és most rögtön mit kell tenni.

(Folyt. köv.)

Amiók voltak! Nekünk önk csak egy sorára valók voltak... hanem az ördög... baj van. Akármint tagadjuk, mint csúrtjuk csavarjuk, a dolgot, de még egy kis aggodalmat még is okoztak nekünk.

Komolyan mondom meglehetősen zavaróak a napokban pártunk vezéreit. Főleg a hírességek felől:

— Itt van Bethlen Gábor. Azért jött, hogy politikát csináljon. — Nem kereste sem Demjén Ágostont, sem Harmathy Mihályt, sem cec Gyulát. Mindjárt gondoltuk, hogy akkor aligha Szápáry-féle tisztelet akar adni.

— És érkezett a másik hír.

— Itt van Horváth Gyula! — Ez az ember megett már egy miniszter (ha jól tudom Baross) most már ide is — még bizony étvágya lesz valamelyik miniszterre s akkor aztán igazán gombócsot eszik.

Ez a kétoldali támadás ösztönözött meg. Egyszerre élményen kezdünk a városi és hideg borzongás járta át testet. Egyik a máséhoz szaladtunk tanácsért mindenki elvesztette a fejét. Domokos a tükör előtt állt s poszta próbált, helyben a veszély hírére fogadja, de farságot nem koronázta siker.

Végül szorultságunkban mentő eszménk. Szápáry miniszterelnökhöz a követő sürgönyt intéztük:

„A 48-as és nemzeti párt feldúlással megkezdte az ősi mameluk fészket. Kegyelmes segítség!”

Szápáry éppen néhány főispán elcsapása törté a fejét mikor a sürgönyt kapta. Hát lett és nem habozott tovább, hanem azonnal egy csapással menesztette. Nekünk pedig a következő sürgönyt küldötte:

„El kell eresztetni a láncra kötött „Kolozsvár“-t. A „Kolozsvár“ tudvalevőleg eddig hűbörül viselte magát, de a miniszteri bizalmas dühös lett. Feloldódtak megkötözött láncjai, fevertette mellét s hosszú lánczáját magához vonta és ellenzékre és az „Ellenzék“-re.

Mi tapsoltunk uram, a mikor Árpád a csapásait önkre mérte. Argumentumaink rettentő itésee alatt csak úgy ropogtak az önk oldalborda. Az volt a leghevesebb érvágás, mikor szövetségüket gunyolja. Ezt pedig gunyolnunk kell uram mert nem állt felünk.

Már csak az önk győzelmének gondolata is kétértelmű. Édes aranyos álmok, hogy szét foszladoznak, igért protektiók, hogy elcsúsznak, és még ezenfelül a pártvezérek is ott, melyet a miniszter meg is fricskált. Ez bizony szörnyűség! De bizunk benne és Domokos püspökben. Egy jó város még sokat segíthet.

Szerkesztő ur! Kíváncsion ön jó étvágyat! Mameluk.

U. i. Szegény Ugron Gábor! Hogy tönkrement a téve manifestumod a „Kolozsvár“-ban. Gábor te kikaptad a lapunktól. Hát aztán hirdeted te a független Magyarországot eszméit! Minek beszélsz te a szabadságról? Majd bizony a te kedvéért kiegyezünk a derekunkat, a melyik 25 óra eszmét öta görbül. Eredj, eredj Gábor és sirasd „Kolozsvár“ által összetört mivoltodat.

M.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, december 5.

— **Meghívó.** Az E. M. K. E. kolozsvári fiókja Emke háziestélyt rendezendő ünnepség tagjait tisztelettel meghívjuk a f. 17-én hétfőn délután 3 órakor a vigadó díszteremben tartandó gyűlésre. Sigmund Domokos működő elnök. Deák Albert alelnök. Ugron Gábor titkár.

— **Bazár.** A Mária Valéria árvaház karácsony előtti bazárja holnap reggel 10 órakor kezdődik. Érdekesnek tekintendő az uttal felül fogja mulni a megelőző. A bazárban sok kellemes meglepetés vár a közönségre, s bizonyára nem fogja elcsúsztatni tömegesen felkeresni. A bazár látogatásával kettős cél van elérve; egyik az a kellemes multság a melyben a látogatók részesülnek; a másik pedig az a tudat, hogy az arányosul szegény árváknak nyújt kegyesen a látogató. A bazár hivatalos értesítő így szól: Zóna Bazár. A „Mária Valéria“ árvaház választmány 1891 decz. 6, 7, 8, 9-ik napján karácsonyi bazárt rendez a városi vigadó díszteremben, hol nyílt asztalok elhelyezkednek különféle árukat zóna rendszer szerint árak elárulni előkelő fiatal hölgyek. A díszterem a szokott árak lesznek: egy adag 30 kr, kávé, fagyalt 20 kr., egy tésztás vagy gyümölcs 10 kr. Beléti jegy a bazár jegye tartalmazza 1 frt. beléti-jegy egyszeri belépésre 30 kr. gyermekjegy 15 kr. A bazár nyitva áll délután 3 óráig. Minden

délután 5 órakor műkedvelői előadás fényes műsorral. Az egyes számok között. Pongrácz Lajos zenekara játszik. A közönség pártfogását kéri az „árvák nevében“ a rendező bizottság.

— **„A Mária Valéria“ árvaház** választmány 1891. decz. 6-án és 7-én d. u. 5 órakor tartandó hangversenyek műsorai a következők: Vasárnap 1. „Symfonia concertante“ Danklától, 8 hegedűs és zongora, előadják a zene-konservatorium növendékei. 2. „Rondo“ Chopintól zongorán előadja br. Kemény János. 3. „Nana keringő“ Bánffy Sándortól magán-dal, zongora kísérettel éneki Gábel Georgina k. a. 4. „Érzelgő“ Bihartól, cimbalmon előadja Monitoricz József. 5. A gyöngyvirág s a viágók“ kettős dal Mendelssohntól, zongora kísérettel éneklék Szilágyi Ferenc és Sikovszky Zsigmond. 6. „Magyar népdalok“ csigány-zenekar kísérettel zongorán előadja Tull Richárdné. Hétfőn 1. „Im teljes fényben tündököl“ női kar Nánbentől, előadják a zene-konservatorium növendékei. 2. „Mazurka“ Godárdtól, zongorán előadja Solti Katica k. a. 3. „Lánykám te lóllad Áldom“ dal Abt. Ferenczről, gordonka és zongora kísérettel éneklék Welsor Lajos. 4. „Csárdás jelenet“ hegedűn előadja id. Farkas János. 5. Magán dal „Carmen“ dalműből Ditzeltől, éneklék Halász Adél k. a. 6. „Népdalok“ csigányzenekar kísérettel cimbalmon előadja Dörgő Gábor.

— **A kolozsvári orvoskar** dékán hivatala ezennel közhírré teszi, hogy azon orvostudorok, kik egészségügy tanári vizsgát tenni akarnak, f. hó 19-ig a dékán hivatalban a hivatalos órákban jelentkezhetnek.

— **Színház.** „A Bellevillei szűz“ került színpadra tegnap este meglehetősen teltházzal. Az előadás mulatságosabb részletein jól mutatott a közönség.

— **Adomány.** Muhay József, a kolozsvári közművelődési irodalmi és műnyomda művezetője az 1848–49-es ereklje muzeum részére beklüdt; 1 darab 10 ftos 2 drb. 2 ftos 1 drb, 1 ftos. 10 drb. 30 kros 10 drb. 15 kros. Kossuth bankjegyet és 1 drb. 3 kros. rézpénzt, miként a muzeum igazgatósága köszönetét nyilvánítja.

— **Kolozsvári kereskedelmi bank** forgalmi kimutatása november haváról. Bevételek: Betét számlán 44266.74 frt. Váltó számlán 247997.33 frt. Kamat számlán 4071.28 frt. Visszeszámitolt váltó számlán 179627.56 frt. O. M. R. giro számlán 211058.58 frt. folyó számlán 58987.23 frt. függőtételek számlán 3775.78 frt. Részvény és részvénydíj számlán 240 frt. Értékpapír tétel számlán 973.29 frt. Összesen 756486.13 frt. Kiadások: Betét számlán 23328.59 frt. Váltó számlán 276957.06 frt. Költség 229.19 frt. Visszeszámitolt váltó számlán 17692.10 frt. Visszesz. váltó kamat számlán 1898.21 O. M. B. giro számlán 204945.45 frt. folyó számlán 58985.50 frt. függő tételek számlán 3904.71 frt. Értékpapírtétel számlán 959.36 frt. Pénzkészlet 8852.97 frt. Összesen 743133.16. Összes forgalom: 1412072.26 forint.

— **Élelmes vőlegény.** Mármaros-szigeti levelezőnk írja e hó 2-ikéről: Pár nap előtt Bártfalva köz ségben egy juhászleány házasságot akart, háromszor ki is volt hirdetve, a lakodalmas nép összegyűlt, csak a menyasszony hiányzott. A vőlegény meg volt ijedve, de a vendégek is, mert azt hitték, hogy elcsúszott a lakomától. A menyasszony azonban nem volt sehol, mi több egyszer csak a juhász is eltűnt. Általános a rémület. De a zavar hamarosan vígsággá változott, mert előkerült a vőlegény s hozott magával egy más oláh leányt, a ki hajlandó volt minden gondolkodás nélkül örökléséget esküdni neki. A pap megeskette őket. Az elillant menyasszonyról máig se tudják hova lett.

— **Fogarason tornaegylet** alakul. Szervezte a „Kolozsvári Athletikai Club“ mintájára történik, melynek alap és rendszabályait tájékozással átkérték.

— **Porul járt ballet-társulat.** A Litasi-féle berlini balettársulat furcsa módon fejezte be amsterdami szereplését. Az ottani park-színházban javában folytak előadásai, a mikora a társaságnak egyszerre fel kellett oszlania, mert Litasi érdekelve lévén a megbukott Friedländer-Sonnenfeld banknál, a társaság összes díszletei és jelmezei lefoglaltattak. A társulat egy része szétszéledt, a többiek pedig elszerződtek a Carré-féle lovardához.

— **Az éhínség Oroszországban.** Az oroszországi éhínség terjedelméről a szardyni járási előjárónak egy jelentése szomorú és tiszta képet nyújt. E jelentés szerint a szardyni járásban majdnem 80.000 paraszt él a képzeltet legnagyobb nyomorban. Még a jómódú parasztokat is a szükség arra kényszerítette már, hogy a földművelésre szükséges marháikat, lovaikat leöljék. Az éhínség növekedésével az erkölcsek rohamosan süllyednek. A parasztok már rablásra is adják magukat. Stanica vasuti állomás közelében néhány nappal ezelőtt több fegyveres paraszt a rostovi 6. számú személyvonatot támadta meg. Betörték az ambulans postakocsiba s revolver lövésekkel megsebesítettek egy postahivatalnokot s egy postaszolgálat, magukhoz ragadták a pénzesleveleket és Stanica közelében odább állottak.

— **Az angol társaságból.** Londonban most élenk beszéd tárgyát képezi egy szerelmi regény mely az angol arisztokrácia körében játszódott le. A „Liverpool Post“ ez esetről a következőket írja: A regény hősei igen ismeretesek de illetlen dolog volna azok neveit nyilvánosságra hozni. Egy a főhős

ságáról általánosan ismert főúri hölgy eljegyezte magát egy fiatal katonatiszttel. Miután a leány anyja sok kellemetlen dolgot hallott leendő vejéről magán detektívek által megfigyeltette, hol tölti idejét s milyen a multja. Az eredmény az volt, hogy az eljegyzés felbontatott. A fiatal hölgy hosszabb időre külföldre utazott a tiszt pedig azóta nyomatlanul eltűnt. Anyja kétségbeesésében közel áll a megőrüléséhez.

— **Angol bírói ítélet.** Az a Jacques nevű úri ember, a ki ötven napon át koplalt Londonban, egy orvost vett maga mellé hogy ha veszély jelentkezik, megszűntesse a koplálást. — Ez az orvos egy másikat hozott magával s ketten örködtek a kopláló felett. Jacques azonban csak az egyiknek adott honoráriumot s mikor a másik is kért, azt attól megtagadta, kijelentvén, hogy orvos-társához forduljon. Ebből per keletkezett. A bíró elmarasztalta a koplálót a fizetésben s ezt azzal indokolta, hogy bármely angol polgárnak joga van ugyan saját magát kitenni az éhhalálnak, de arra semmi joga nincs, hogy a reá felügyelő orvost is koplalni kényszerítse.

— **Nagy tűz.** Egy aidi (Kis-Ázsiai) távirat szerint ott kedden éjjel nagy tűz volt, mely az egész zsidó-negyedet elpusztította. Kétszáz ház és két zsinagóga égett le s nyolc ember a tűzben lelte halálát. Ezenkívül számos ember többé-kevésbé súlyos sérüléseket szenvedett.

— **Sikkasztó postatiszt.** Rotterdamból távirják, hogy az ottani postahivatalnál egy tisztviselő 150,000 forintot elsikkasztott. A hűtlen postatiszt megszökött.

— **Új divat Angliában.** Portland herceg neje egy hölgy-ligát alakított, melynek tagjai arra kötelezik magukat, hogy csak oly madarak tollait fogják kalapjukon hordani, melyeket husok miatt ölnék meg. Ugy látszik tehát, hogy Angliában nem sokára igen keresett divatcikk lesz a kakas-toll.

— **Meglepő betegedések.** A tüdőgyulladásban elhunyt Henrik főherceg mellett volt személek közül egy bécsi távirat szerint, ketten kaptak meg ugyanazt a betegséget, mely a főherceget sirba vitte. Az Oester tanár, a herceg orvosa, a másik pedig főudarmestere, Kopal A., a kik most mindketten tüdőgyulladásban vannak.

— **Katonaze Londonban.** Viktoria királynő időről-időre a Buckingham Palace-ban tartja székhelyét s a diszorséget teljes pompával váltják fel. A katonazene azonban nem dőlben, hanem már délelőtt 10 órakor harsan meg s már 9 órakor látni, hogy a piros kabátos, arany színös katonazene-muzsikuskok, ki gyalog, ki pedig a lovasutak fedelzetén a hangszereket rejtő dobozokkal kezükben, sietnek a színhelyre. Rendszeren a gránátosok tartanak diszorséget, kik tűzvörös kabátjaikban, sötét passepöl-nadrágokban, fejükön a medvebőr süvegvel s szuronyos fegyvereiket csaknem függőlegesen szorítva a vállhoz, igazán bevalnak diszorságnak. Kényelmes pihenésüket 10 óra tájban egyszerűen félbeszakítja a vezényszó, melyet a tisztektől egyes sergentyók vesznek át, töltik pedig a hatalmas ezred-trombitás. A gránátosok egyszerre kőbálványként kiegyenesednek, a legénység mértani egyenességű vonalban sorakozik, a kapitán kardot ránt, ugyanazt cselekszik a hadnagyok is, mire — a nagy dobpergés után megjelenik a colonel. Az ezredes ur — rendszeren valami befolyásos családból származó count vagy baronet — a ki állását atyjától, vagy nagybátyjától öröklötte, végzi el az általános, majd ismét a detail-szemlélt. Először a katonai zenészek apraja-nagyja esik át a szigorú megpróbáltatásán; körbe állanak s „a karmester személyes vezetésével“ — megkezdődik a hangverseny. A mintegy 100 főből álló legénység megvizsgálása egész óra hosszáig tart s ezalatt a zenészek eljátszanak a „Fatinizá“-ból egy potpourrit, egy „Mennet“-et Boccheriniról, a „Home sweet home“ kezdett házfais dalt, a „Sevillai borbély“ cavatináját és Mozarttól a török marsot; a műsor összeállításában tehát nem éppen rossz ízlést tanúsítanak. — A rászoroton belül azonban ott figyel az a közönség, mely Budapestten taktusra lépdel a katonazene nyomában, Bécsben pedig lelkesen énekl:

Es ist die Burgenmusik,
Mein allerhöchstes Glück...

A londoni közönség méltósága alatt való dolognak tartaná a katonazene után szalagálni, — de így, — egy alóhelyben nagy elő szeretettel és kitartással hallgatja végig a hangversenyt. Oda benn az ad udvaron pedig megcsik, hogy a szemle a szegény gránátosok némelyikére nézve nagyon diszharmonikusan végződik!

A rózsák télen.

Szeged, decz. 2.

A hulló sárga leveleket, melyeket a tavasz langyos szellője kicsalt, az ősz sűrű csöpös szele tova sodorja és feleselő zörgéssel tánczolva rohannak az enyészett felé.

Hová tűntek a viruló ligetek és sötétzöld erdők kedves dalnokai? Elreptültek messze messze... Itt hagyták a kedves tanút, hol annyira boldogok voltak és a boldogságot magában záró kis fészkek, melyek a bokrok sötétzöld lombja védőleget hajolt, a komor szél által megviselve, elhagyatva üresen áll. Az erdők néma csendjét csak az örökké élénk, vidor czinke „cipő cipő“ kiáltásai zavarják, amint egyik ágról a másikra ugrálva keresi a téli álmatlan nyugodni készülő kártykony rovarokat vagy azoknak petéit.

Mily ellentét az ébredő tavasz és a sárguló ősz között.

A mosolygó diszkrét kedves virágai

lehajtott fővel mutatják, hogy a tél előhírnökének az első dörnek áldozatul estek és a szem tétova tekintetével keresi az utolsó rózsákat, melyeknek megviselt koronáin a „bika nyál“, mint ezüst halotti fátyol lebeg, mint intőjele annak, hogy a természet megszűnt a virágok királynéjának további gondozója lenni és most már saját gondjainkra bízva kudarceinket, hogy a tél megölő fegyver ellen megvédelmezzük, és hogy e védelem alkalmazásától várhatjuk ezután az örömet, melyet virágainak özönével halálja jelölt szerez.

A rózsák betakarításánál első sorban tekintetben vendők azoknak gyengébb vagy erősebb természetű, így pl. a Thea, Noisetete, Bourbon családhoz tartozó fajok, ugy a hideg mint a nedvesség iránt érzékenyebbek, lévén sokkal gondosabb betakarást igényelnek, mint a Remontans rózsák mely utóbbi családhoz tartozó fajok közül mint General Jacqueminot, Jules Margottin stb. a legtöbb esetben minden takaró nélkül áttelelnek, amár elővigyázatból mégsem árt ezeket is téli takaróval ellátni, mert hó nélküli kemény tartós hideg a Remontans rózsák edzettebb természetű fajtaikat is többé kevésbé megviseli.

A rózsák betakarására szolgáló anyagok közül legelőszöbb és legcélszerűbb anyag a föld, levelet vagy trágyát, akár érett akár friss állapotban nem szabad használni, mert ezeknek alkalmazása különösen a gyengébb fajoknál az egész té, vagy korona pusztulását vonja maga után.

A legtöbb betakart rózsza nem annyira a hideg, mint inkább a nedvesség áldozata lesz, hogy ez azonban elhárítható, a betakarás előtt rózsáinkról a gyenge, kifejeletlen, éretlen ágakat egy éles kés vagy olló segítségével eltávolítjuk, mert ezek a nedvességnek kevésbé bírva ellenállani, rothadásba mennek át és sokszor a körülötte kifejlődött érett ágakat is megrontják.

A magas törzsű rózsáknál ajánlatos a koronán kívül annak törzsét is beföldni, mert vannak évek, amikor a rózsák erős természetű törzsei a napnak kiterő oldalain elfágnak, de különben a földdel betakart törzsre a tél folyamán magába szívott nedvesség csakis jótékonyan hat. Figyelembe vevendő a magas törzsű rózsáknál még az is, hogy a betakarításnál mindig egy felé hajlítsuk, mi által a törzsnek eltörése elháríthatik.

Azon rózsakedvelők, kik kedvelőia bokor-rózsáknak, melyekből hatások csoportokat alkothatunk, jól teszik, ha már meglevő rózsza-csoportjaikat deszkával körül kerítik, amely falazat mellé azután egy lábnyi vastagságú földtöltést huzunk, azután tetejét szintén deszkával, vagy jó erős rózsával földjük be, melyre még jó vastag szalma vagy más száraz takaró jön, amelyet azonban télen, ha a hőmérő a fagypontra felül áll, itt-ott eltávolítunk, hogy a rózsák friss levegőt kapjanak, miáltal azokat a rothadástól és penésztől megóvjuk. Az így kezelt rózsák rendkívül szépen áttelelnek és fáradságos munkánkért dus virágzással jutalmaznak meg bennünket.

Mivel bebizonyított tény, hogy az őszi tiltetése a rózsáknak sokkal előnyösebb a tavaszinál, a nyár folyamán kiveszett példányokat most kell pótolni, valamint új ültetések is most foganatosítandók. Megjegyzendő azonban, hogy az ilyen szabad földből származó rózsáknál az ültetés után koronájával együtt törzsét is letakarjuk, valamint azon vadrózsza alanyoknál is, melyeket beszemesítés végett most ültetünk, ez az eljárás követhető. Ezáltal a rózsák megfogamzását biztosítjuk.

BALOGH JÁNOS
mű-kertész.

KÖZGAZDASÁG.

A vetések állása és a mezőgazdasági állapot 1891. évi november hó 14-től 27-éig bezárólag.

Az országészerte beállott kedvezőbb esős időjárás a visszamaradt s eddig még ki nem kelt vetőmagoknak csirázása és kelésére általában véve jóhatással van; helyenkint azonban panaszokodnak, hogy a vetőmag kiveszett, nélkül pedig a gyengébben kelt vetés is olyan nyírá silány volt, hogy felszántották s új maggal pótolták. A felszántott répeze helyébe buzát vetettek. A szántás főleg tavasziak alá általában és az őszi vetés, a mennyire az időjárás megengedi, szorványosan folyamatban van. Egerek és férgek egyes vidékeken sok kárt okoztak.

Őszi vetések: Az erdélyi vármegyékben még mindig igen gyengén állanak; zöldvetést ugyiszlórn, még sehol sem láthatni, de a helyenkint beállott esőszerű folytatn csiráznak és kelnek sok helyen ugyan ritkán és folytatosan; a koraiak itt is sok helyen megromlottak, kedvező időjárás esetén azonban remélhető, hogy ki fognak fejlődni.

Gazdasági munkálatok. Az erdélyi-vármegyékben az őszi szántás-vetés már legnagyobb részben véget ért, helyenkint azonban a vetés még mindig folyamatban van, mivel ezt a hosszasan tartott szárazság megakasztotta; tavaszi alá a szántás is már jó előre haladt. — A szőlők nagy részét betakarták. A trágyahordás folyamatban van.

Takarmány: Az erdélyi vármegyékben némely helyen kevés van, ellenben legelő a juhoknak még mindentől jó van, de a marhaállomány legtöbb helyen már száraz takarmányon él.

Elemi csapások: Az erdélyi vármegyékben az amugy is sok helyen gyenge vetéseket az étekek mélyén a szőlők

Idegének Kolozsvárt.

(December 5.)

Központi szálló.

Richter Ede, Fisch Bernád, Bettelheim József, Lenk József, Boskovics Alfréd utazók Bécs, br. Radák Ádám Mikeszása, Menyhard Zsigmond, Szlovik Leo gazdatiszt N. Szénás, Gips I. igazgató Egeres, Winkler Christian kereskedő Frankfurt, Papp Márton kereskedő, Schnapek K. szállodás Sz. Ujvár.

Hungária szálló.

Veres Imre, gazdálkodó Kozáraár, Rievel Edmund kő Bécs, Vaszileszku Alexandor Bukarest. Sfelter Gyula főfelügyelő Bpest, Péterfy Zsigmond vasuti igazg. Deés, gr. Teleky Sámuel Sároberke, Ruff Zsigmond keresk. Csernovitz.

Nemzeti szálló.

Simon Lázár magánzó Szt.-Pál, Zálbek Regina vendéglős Segesvár, Kesch György keresk. Szász-Régen.

Erzsébeth szálló.

Lindhardt Ferdinánd Bamspek R. utazók Bécsből, Szántó Károly birtokos Obrázsa, Bogdánffy István keresk. M.-Vásárhely, Földvári János birtokos Bethlen, Paskuj József kereskedő Sz.-Somlyó, Kernbach G. jogász Jásy, Gyarmathy Ernő közjegyző N. Enyed, Csegeji Gyula járásbíró, B.-Hunyad, gróf Toroczky Pál, Toroczko.

Biázini szálló.

Nagy Gyula Nagy-Vár, Esztégár Tódor, Placintár Mózes kereskedők Sz.-Ujváros, Smil Márkus birtokos Kecsed, Velits Lajos birtokos Kaján, Velits Zoltán birtokos Kaján.

Nemzeti színház.

Bérlet 59 szám.
Kolozsvárt, szombat decz. 6-án.
PETNEHÁZY.
Népszínmű 3 felv.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék“ eredeti távirata.)

Páris, decz. 5.

Don Pedro, a száműzött brazilai császár a mult éjjel 12 órakor meghalt.

Felolós szerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Segéd-szerkesztő és kiadólaptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTÉR.

Nyilatkozat.

Szám: 900/891.

Alólírott ezennel igazolja, hogy a „Magyar-francia biztositó részvény-társaság“ — melynél Brassó város összes ingatlanai tűzkárak ellen biztosítva vannak — a Vledény községben levő városi majorban folyó év november hó 18-án előfordult tűzkárt azonnal, a legmáltanyosabban rendezte és a kártérítést haladéknélkül kifizette.

Brassó, 1891. december hó 4-én.

Hintz Ernő,
gazdasági előadó.

Ananas-barack-levár

személyes felügyelet mellett kézzel szedett egész érett ananas-barackokból készült, kitűnő minőségű, kapható

klógrammonként 1 frt 40 krajczárért, 5 klg. postacsomag vételnél bérmenve kapható.

BÁBA SÁNDOR-nál,
szőlőtulajdonos Szegeden.

Regale utalványokat

illetve

kötvényeket az esedékes kamatok külön megfirtásával teljesen a hivatalos árforalmy jegyzés szerint fizeti.

Ez év folyamán a forgalomban levő

5 százalékos magyar papírjárdék és a

4 százalékos magyar aranyjárdék kötvényeknek egy részén az utolsó szelvény került bevitásra, ennek esedékessége után csupán a szelvény utalványok benyújtása ellenében új szelvény ivatek fognak kiadni, melyeknek beszerzését jutalek nélkül készséggel közvetíti

FOLLY VICTOR
bank és pénzváltó üzlete.

Kolozsvárt.

Hirdetések.

Sz. 32—1891.

1070. (2—3)

b. m.

Árverési hirdetmény.

A kolozvári kir. törvényszéknek 10,764—1891. szám alatt kelt végzésével vagyonbukott Szabó Ferencz bejegyzett cég csődtömegéhez tartozó, s a csődletár 11—3336. és 2338—2467. tétel számokig részletezett, s összesen 1910 frt 40 kr-ra becsült különböző nürnbergi árucikkek és üzleti felszerelvények elárverezése elrendeltetvén, annak a kir. törvényszék 14. számú skobájában leendő fogatosítására határnapul **1891. évi Decembar hó 15-ik napja d. e. 9 óráját** tűzöm ki.

Miről vállalkozni szándékozik oly hozzáadással értesíttetnek, hogy az árverési feltételek, valamint a csődletár alólirt kir. közjegyző irodájában a hivatalos órák alatt, csődtömeg gondnok ügyvéd Orbay Lajos urnál pedig (b pont Magyar-utca 30. sz.) bármikor megtekinthetők.

Kolozvártt, 1891. évi decembar hó 4-én.

DORGÓ ALBERT s. k.,
kir. közjegyző.

Hatóságilag engedélyezett

NAGY

VÉGELADÁS

Kolozvártt, főtér 13. szám.

Van szerencsénk a n. é. közönség szives tudomására juttatni, hogy társas cégünk megszűntetése végett

„Hatósági engedélylyel“

Általános nagy

VÉGELADÁST

rendezünk.

A jelenleg NŐI DIVAT-RAKTÁRUNKBAN levő összes árukat — készpénz fizetés mellett — feltűnő olcsón árusítjuk el; úgy, hogy bárki szükségletét női divat-cikkekben eddig nem létezett olcsó árakban szerezheti be.

Raktárunkban található mindennemű színes és fekete női ruha-kelmék, díszítések, selyem, bársony és plüsch keilmék, vásznak, asztalnévműek, schifonok, Creton, batiz. szaten és parchentek, mindennemű kendők, csipkék, szalagok, miederek, paplan, függöny, szőnyeg, esőtartó, béliéneműek, rövid-árak és számtalan itt elő nem sorolt cikkek.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve

kiváló tisztelettel

1062. (3—x)

POTÓCKY és DÁNIEL.

Hirdetmény.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönségnek tudomására hozni, hogy az általunk feltalált

aszfalt tölgyfa-padló (Asphalt Parquette)

forgalomba hozására úgy a magyar, mint az osztrák kereskedelmi miniszteriumtól **kizárólagos szabadalmat** nyertünk.

Találmányunk újonságát a **sajátságos rétegezés** képezi, mely a nedvesség felszívódását és a gomba képződést teljesen megakadályozza. Csin és **olcsóság** tekintetében is a versenyit bármely hasonló vívmánnyal kiállja, sőt felül is mulja.

Megrendelések eszközölhetők: **Bak Lajos** és **Pollák Samunál Kolozvártt.**

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, maradtunk tisztelettel

1044. (3—3)

Bak Lajos és Pollák Samu.

A kolozvári takarékpénztár részvénytársulat

BANK- és VÁLTÓ-ÜZLETE

KOLOZSVÁRTT,

a Főtéren levő üzletében

a bank-szakmába vágó következő főbb tüzletágakat folytatja:

Vesz és elad állam- és más értékpapírokat, zálogleveleket, arany-, ezüst- és papír-pénzemetek;
közvetít a budapesti és bécsi tőzsdén jegyzett mindennemű értékeket idegen számlára;
előlegez értékekre és tőzsdén jegyzett papírokra (téli zálogra, Lombard üzlet);
leszámitol sorsjegy-nyereményeket, kisorsolt zálogleveleket és más értékeket;
bevált lejárt szelvényeket és beszerzi az értékpapírok új szelvényeit;
teljesít fizetéseket a bel- és külföldi piacokon;
fogatosít behajtási megbízásokat.

Keresettebb értékek készletben tartatnak.

A magyar földhitelintézet és a nagy-szebeni általános takarékpénztár kisorsolt záloglevelei és záloglevél-kamat-szelvényei minden levonás nélkül fizetnek ki. 1027. (7—30)

Elegáns névjegyek

40 krtól feljebb.

MINDENMŰ

Kő- és
Könyvnyomdai munkák

csinos elkészítésére

jutányos árak mellett vállalkozik

KÖZMŰVELŐDÉS

IROD. ÉS MŰNYOMDAI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

KOLOZSVÁRTT

ÉS

BRASSÓBAN.

722. (12—x)

KÖNYVEK és FOLYÓIRATOK

minden nagyságban.

Hirdetmény.

200,000 köbméter tűzifa és nagyobb mennyiségű bükkfá-zsendely eladó.

Szolnok-Doboka vármegyében kebeleztet nagyilondai járásban lévő erdőmből szándékozik **200,000** m³ méter hasított tűzi bükkfát és nagyobb mennyiségű bükkfá-zsendelyt eladni.

Az átvétel a hosszurévi, nagyilondai és soósméri vasuti állomásoknál eszközölhető.

Hajlandó vagyok kevesebb mennyiségekben is, időszakonként megrendeléseket elfogadni.

Levélbeli, vagy közvetlen személyes megkeresések alólirt tulajdonoshoz kéretnek.

Deésen, 1891. november 30.

Dr. MIHÁLI TIVADAR

ügyvéd és bírók,

(Deésen, Szolnok-Doboka m.)

1071. (1—3)

KISS ERNŐ

VASKEKESKEDŐ,

KOLOZSVÁRTT (Főtér.)

Ajánlja a legdúsabban berendezett nagy raktárát:

Lüttichi vadász-fegyverek és eszközök,

Koresolya különlegességek,

Berndorfi alpacca, China-ezüst, nickl és bronz díszmű-árak,

Villanyos vezetéki berendezések, vasbutorok, tűzmentes pénzszerények, Friedlandi szabályozható kőszén-kályhák,

(Petrozsényi) Szalon kőszén stb.

s mindennemű gazdasági, konyha- és háztartási cikkekben. 1068. (1—30)

LEGALKALMASABB

KARÁCSONYI AJÁNDÉK

Ajánlja alólirt bécsi látszerész kitűnő szakértők által megvizsgált

szemüvegeit, orresiptetők és lorgnietek,

melyek használata által az elgyengült szemek megerősödnek; darabonként 2 frittól kezdve, valódi arany foglalathoz 18 forintig, 1 darab Tábori láteső 12 forinttól feljebb.

1 Stereoskop készülék képekkel együtt 5 frittól feljebb.

Azonkívül raktáromon található dúsz választékban a legújabb kivitelű díszműárak, bőrárak, bronz- és china-ezüst-árak, arany- és ezüst-ékszerek, toll legyérők, külföldi illatszerek; továbbá az általánosan kedvelt

Fichten & Eau de Cologne szappan, mely saját cégemmel van ellátva, stb. stb. a legjutányosabb árak mellett.

Teljes tisztelettel

1047. (2—4)

Boskovitz A.

látszerész,

Kolozvártt, Főtér 23. sz. alatt (Ipáros-ház.)

!!CSAK DECZEMBER HÓ 20-IG!!

Rendes Szidor és Testvére fióküzletében (ezelőtt **Merza Gerő**) Főtér.

Hatóságilag engedélyezett **VÉGELADÁS**

Csak Decembar hó 20-ig

a fióküzlet teljes felosztása miatt.

Divat-kelmék, egyes ruhák, plüchök, selymek, bársonyok, csipkék, téli kendők, diszek, foulardeok, esőernyők, napernyők, vattázott felsők, muffok, boák, sapkák stb. stb.

KARÁCSONYI AJÁNDÉKUL minden áron eladottnak.

905. (34—x)